

BUNUL ECONOM

REVISTA PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

In fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tariful, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

PROBLEME SOCIALE ȘI ECONOMICE.*)

De Ioan I. Lăpăduț, profesor.

(Urmare)

„Ajută-te și Dumnezeu te va ajuta”.

Mână'n mână cu aceste reuniuni de consum s'ar putea imediat pune în aplicare mici și modeste reuniuni de valorizare; ori prin reuniuni aparte, ori, în comunele mai mici, aceste afaceri ar putea fi luate în mână tot de reuniunile de consum. Cum s'ar desvîlta mai departe, mă feresc a prezice. Tot ceea ce pot spune cu siguranță, e, că multe lucruri bune s'ar putea face îndată ce am avea asigurată în mână aceste consumațiuni românești. Numai acela ce cunoaște bine referințele poporului dela sate și știe cum omul sărac cumpără tot-deauna scump și vinde ieftin pe când principiul economic e tocmai contrar, va înțelege folosul și avantajele unei astfel de activități economice.

*) Conferință ținută Duminică în 12 Iunie st. n. 1904, cu ocazia adunării generale a despărțământului I (Brașov) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român și reproducă din broșură tipărită cu cheltuiala aceluiasi despărțământ

FOIȚA

© conversație interesantă.

—

— Despre albinărit în casarmă. —

(Urmare).

„Mi permisei a-l întreba; Dle colonel! Cine se ocupă de această materie? Am în regiment mai mulți suboficieri, cari să pricep de acasă în albinărit. Acestia țin în fiecare săptămână conferințe și apoi prelegeri și lecții cu soldații. Știu Dle mi zise rezolut, apicultura în casarmă este un mare dar și izvor de câștig și de distracție. Am cetit, că în Franța și în America chiar produsele apiculturii în casarmă se cifrează cu milioanele. În aceste țări 60% din soldați știu a cultiva albinele, pe aceste insecte laborioase și foarte inteligente. Nu zic, că ne putem com-

Merg însă mai departe și zic, că în muncă aceasta de reformă socială economică, inițiatorii ar putea fi cusușes secundați și ajutați de însăși »Asociațiunea» noastră. Alege-se numai în comitetul fie-cărui despărțământ un bărbat cu pricepere, al cărui rol și chemare să nu fi alta, de cât un cuvânt să țină vecinic viu în popor interesul pentru această mare acțiune social-economică. Concheme din cântul în când pe reprezentanții diverselor reuniuni din raional său, sfătuiască se cu ei asupra demersului, nevoilor și experiențelor făcute, despre cea ce să prezinte și mici rapoarte împreunate cu date statistice reale.

Secțiunea centrală economică a »Asociațiunii» ar fi apoi chemată să urmărească și să supravegheze activitatea micilor reuniuni. Din rapoartele și datele statistice parțiale ar avea să pregătească rapoarte și statistice generale, cari să servească de îndreptar celor ce s'ar interesa de aceasta acțiune. Din experiențele câștigate s'ar putea întocmi mici scrieri populare și s'ar putea da sfaturi practice de cel mai mare folos.

para cu ei, dar de câți-va ani este un curent favorabil pentru regenerarea apiculturii. Eu căzarma o consider ca o școală de alduți, replicai eu. Așa bravo! Ne apropiăm în idei. Nu cumva Dle colonel în programul feciorilor din școala de suboficieri este albinăritul obiect de instrucție? Da, tocmai ca și în despărțămintele V și VI, apoi a școlei de repetiție VII—VIII pomăritul și cultivarea legumelor, fiindcă astăzi numai școala duce la virtuți și ușurează modurile de existență. Cum știu eu adause dl colonel, la noi în țară se propune acest învățământ al apiculturii și în școlile de agricultură, în pedagogii și semniare multi pretind a se introduce și în gimnaze și liceele reale.

Mult se potrivește însă acest învățământ și tinerilor din casarmă, căci ei fiind între 20—24 ani formează forța armatei în fiecare țară.

În felul acesta secțiunea economică a Asociațiunii ar putea face un lucru folositor și bun nu s'ar mai angaja ca de prezent de es. la lucrări în adevăr de puțin folos practic și une-ori chiar neoportune. Căci astăzi întreaga activitate economică a acestei secțiuni se reduce la îndreptarea limbei. Cei care au o limbă juridică, limbă, pe care — cei care au o limbă comercială frumoasă și bună; cu alte cuvinte esența și nu forma.

Aceasta ar fi do-lor, reforma social-economică ce după modesta mea părere, ar trebui cât mai curând întreprinsă, fie pentru a ne vedea cât mai în grabă consolidați într'un întreg deplin și armonios dezvoltat.

Dar activitatea noastră în această privință nu poate fi mărginită numai la atât. Sarcina nu poate fi pusă numai în spatele populațiunii dela sate; ci noi acești inteligenți de pe la orașe, încă trebuie să ne reclamăm partea noastră. Trebuie să căutăm și noi a ne pune cât mai în grabă în curent cu toate ideile

Timp se găsește, de puteri intelectuale dispunem, astfel să ne punem pe lucru și să progreseăm! Prin introducerea acestui ram de învățatură de sigur și Austro-Ungaria ar profita mult, ar avea soldații și distracții și avantaje materiale. Observai eu cu modestia; Așa e dle colonel, dar e greu la noi în Ungaria, că mai în toate regiunile sunt feciori de diferite națiuni și va fi greu de înțeles acest obiect. Nu! mi accentuă serios. Eu așa știu că unde sunt feciori, de diferite națiuni, sunt și superiori de diferite națiuni și acestia pot face instrucția albinăritului în limba soldaților, împărțind în grupe mici, dealmintrea așa sunt conșinși, că cătanele românești repede învață și altă limbă.

Intradevăr cine voește, poate. Apicultura a devenit azi o industrie lucrativă adevărată producătoare. Cultivarea albinăritului este un supliment de viață economică, este azi o

moderne de economie politică, finanțe și statistică. Căci e în adevăr trist să vezi, câtă diferență e între noi și între alte popoare culte. Până când burghezul, ba chiar și lucrătorul elvețian, englez, ori german are însuși ocaziune să asculte și să cetească, în formă potrivită pregătirei sale atari idei, până atunci aceste pentru mulți dintre noi sunt terra incognita. Bine vedem cum toată lumea își îndreptează atenția spre cestiunile economice și financiare; noi însă nu numai că nu le cultivăm câtuși de modest, ci, adese-ori — mulțumită unor prejudeții neînțelese — aceste cestiuni ni-se par cam brute pentru gustul nostru rafinat. Suntem oameni năcăjiți, răspândiți în provinciile de unde n'avem ocazie a ne instrui, săraci fără posibilitate de a sta în curent cu progresele științei moderne, dar cu toate acestea de-am voi, am putea găsi și noi vre-o modalitate să ne ajute.

Căci, uitați-vă, domnilor, cunosc de es. un oraș românesc cu advocați preoți, profesori de specialitate, funcționari de bancă și învățători destui și cei mai mult, cu comersnași români, cari dacă ar urma pilde bune ale altora și s'ar lega să convină — să zicem la două săptămâni odată, dacă nu mai des — să discute și să studieze cestiunile de actualitate economice, financiare și sociale, cari ar trebui să ne preocupe, tot s'ar putea face ceva, în tot cazul mai mult de cât nimic și cum am mai spus pentru omul modest nimic în lume nu e prea puțin. Se înțelege la început ar merge greu, poate că nici n'am avea ce vorbi, am rîde poate, cum ni-e obiceiul noi de noi; cu timpul însă am începe și noi a înțelege. S'ar ceti bu-

chestiune, care trebuie să preocupe pe orice cetățean bun din patrie.

Sunt convins și eu dle colonel, că apicultura a devenit astăzi o industrie lucrativă resp. producătoare, pot zice chiar la îndemână fiecăruia. Merită deci dezvoltată în toate ramurile societății omenești, căci aduce clasei muncitoare un supliment de viață economică este o chestiune, ce trebuie să preocupe pe orice om și etățean al patriei.

Arăndașii cu deosebire, ar trebui să cultive albinele, căci de sigur ar afla plăcere benefic și izvor de câștig. Tinerilor trebuie să li să infiltreze interesul de promovare și de agonisală pe toate terenele. Așa e bine preinel să vede că dta ai fost și soldat; da am fost voluntar pe un an, ofițer de rezervă și am făcut multe întreprinderi în viață, o estinsă școală practică.

Sunt convins că în căsarmă este o da-

cați bune, articoli aleși, s'ar discuta și s'ar lucra, și din nimic s'ar face lucruri bune. Ar transpira din mijlocul acestor cercuri câte o lucrare, câte o idee, a-i familiariza și pe alții cu spiritul vieții reale, cu un cuvânt s'ar porni și la noi o mișcare intelectuală în direcția vieții practice, de care atât de mare lipsă avem.

(Va urma).

Expoziția agricolă.

Despre despărțământul ocupațiilor agricole în expoziția etnografică și istorică-culturală din Sibiu, dăm loc următorului raport:

Obiectele aparținătoare acestui despărțământ, ce se compune din secțiunile VII—XV, au fost adăpostite în localitățile închiriate școlii Reuniunii femeilor române din Sibiu (casele Asociației din strada Morii Nr. 8, sub poartă, la dreapta dela intrare).

Înainte a acestor localități sunt așezate un ferestru circular, un șteamp în miniatură, și un orologiu de lemn, construit de un țaran din comuna Rod, expus de comitetul bisericii din Săliște, unde acest orologiu a servit timp mai îndelungat ca orologiu de turn, până la înlocuirea lui cu altul modern.

În prima odaie, la intrare, sunt expuse unelele agricole cele mai necesare: plugul vechiu, cu rotilele, tânjala, jugul și grapa.

În odaia a doua la dreapta, sunt expuse obiectele aparținătoare secțiunii *industriei miniere*, ce formează o parte destul de interesantă a expoziției.

Societatea „Concordia” din Bucium sub direcțiunea dlui Aurel Danciu, a îngrijit ca această secțiune să se prezinte în mod demn. De aceea a expus un șteamp de lemn în miniatură un alt șteamp modern, cari arată cum se pi-

torie a se face o bună educație și instrucție generală. Să se țină prelegeri și conferințe despre: alcoholism, grădinărit, agronomiă și apicultură, cultivându-se și dezvoltându-se sentimentul pentru țarina strămoșască. — Și eu văd că toate guvernele fac continuu eforturi spre a da învățământului agriculturii cea mai posibilă întindere.

În Belgia sunt cursuri speciale de agricultură la tineri soldați cu program așa că jumătate din timpul de instrucție în căsarmă se folosește spre acest scop.

Germania și Austria fac eforturi de a imita pe Belgia, care a deschis chiar și credite de a le întrebuița la această afacere. Autoritățile militare dau tot concursul în această privință. Din an în an se aranjază și mici expozițiuni agronomice în căsarmă la care participă și delegați din toate căsarmele din țară și din alte state. Să urmărim exemplele Bel-

sează p'atra, din care se extrag metalele. Dl director Danciu a venit însuși la Sibiu și a aranjat acest despărțământ, aducând cu sine și un volnic băias, care timp de 10 zile a arătat publicului vizitator cum se alege aurul.

Aci au fost expuse unelele și vasele cari se întrebuițază la scoaterea petrii și la alegerea aurului, cum și diferite stufe (petri) conținând aur și alte metale. N'au lipsit nici fotografiile cari să illustreze și pe această cale interesantă secțiune a mineritului.

Dl Octavian Tobiasș a expus diferite minerale și fotografii din mina dela Soborșin-Cerbia.

La stânga, în aceeași odaie cu obiectele aparținătoare mineritului, sunt expuse obiecte aparținătoare *stupăritului*.

Dl Alexandru Vlad din Mag și dl Ioan Chirca, al II-lea notar în Săliște, au expus toate obiectele acestei secțiuni. Anume am văzut un interesant cuib natural de vespi, care ne dă o idee despre lucrarea rudimentară a insectelor intrudite cu albinele.

Coșnițele de stupi expuse arată fazele prin cari a trecut stupăritul dela început până în prezent. Ca prima coșniță ni-se prezintă o buturugă de arbore; urmează coșnița făcută din scoartă de arbor, apoi cea din nuiele de curpen și răchită în formă conului. După acestea ni-se prezintă coșnița de nuiele, provăzută cu lădiță de trecere și rame (cadre) mobile; apoi coșnița de papură, cu capac. În fine coșnița mobilă completă, ca ultimul stadiu. Toate aceste, împreună cu mostre de faguri artificiali și cu faguri de miere virgină, au fost expuse de parintele Alexandru Vlad din Mag, care le-a și dăruit Muzeului, făcând prin aceasta un prețios serviciu în scopul înzeștrării acestui Muzeu.

Dl Chirca a expus coșnițe sistematice, recuzite de stupărit, între cari și mașina pentru extrasul mierii.

Și Germaniei și să consacram totul pentru introducerea: agronomiei, pomologiei și apiculturii în căsarmă și izbânda va fi mare, însă mai mare recunoștința bravilor noștri soldați români. Cu aceasta ne salutăm și am plecat la Orăștie.

D. Iarca.

SENTINȚE ȘI CUGETĂRI

Femeea este ca un călindar. arată timp bun și iute se schimbă.

Vulpea este tare viclană, dar cel ce o prinde și mai.

Tu și caracterul tău sunt 2 persoane.

Omul bogat e ca iepurile, sare unde vrea; da cel învățat?

Cine n'are milă de alții, să nu ceară milă dela D-zeu!

Din literatura stupăritului este expusă: „*Economia stupilor...* de Ioan Molnar... Vienn, 1785”.

Tot în această oadaie este un teasc de vin în miniatură expus și donat Muzeului de comuna Aciliu.

Ca continuare în altă oadaie despărțământul „Sebeș” al Asociațiunii a expus în miniatură un car cu toate vasele și uneltele necesare la cursul viilor, la stoarcerea mustului și păstrarea vinului. Aceste obiecte deasemenea sunt donate Muzeului.

(Va urma)

Apărare împotriva alcoholismului.

—*—

Sub titlul de mai sus a publicat dl Dr. Iuliu Nagyiványi-Fekete în »Budapesti Hirlap» dela 1 August, un raport mai lung, fiind numitul designat ca secretar al congresului al X. împotriva alcoholizmului, ce să va ținea în 11—16 Septembrie a. c. în Budapesta, din care extragem și și noi datele mai însemnate, mai adăugând și din parte-ne ici-colea câte ceva, ce să ține special numai de noi Români.

A fost un timp, când să bea foarte puține beuturi spirituoase. Astfel în vechime nu erau cărcime, ci fiecare să îngrijea de adăpostul drumețului ostenit. Mai târziu, după primirea creștinismului, creștinii își ținea de datorința lor de a să îngrijea de cei fără de adăpost și ai primă în casele lor. În evul de mijloc, mănăstirile să îngrijeau de călători, iar firmele negustorești de agenții trimiși lor din partea altor firme negustorești.

La Grecii și Români cei vechi nime nu mergea la cărcime, ci se adunau mai mulți prietini laolaltă și astfel își petreceau zile întregi în beuturi. Dar astăzi s'au schimbat împrejurările și fiecare vrând-nevrând trebuie să caute cărcimele, cari s'au dovedit a fi cei mai mari propagatori ai beuturilor spirituoase (alcoholismului).

Noi Români încă nu prea suntem scutiți de darul acela, ca să nu căutăm cărcimele. Dela naștere începând, până la moarte tot de cărcime avem parte. Când ne naștem, aducem beătură din cărcime, ca să ne botezăm cu ele, când ne căsătorim, aducem beuturi, ca să ne cherchelim, iar când murim, prăznuim pomana mortului tot cu beătură. Astfel putem zice, că Românul pentru toate stările sale sufletești, își află mângăierea numai în beătură.

Dar se vedem, ce ne spune numitul secretar cu privire la beutura câtă s'a beut numai în decursul anilor 1903—1904.

În decursul anilor 1903—1904, s'a produs cu totul în Ungaria 1.106.090 hectolitri de spirt curat, din care apoi s'au făcut 1.869.334 hectolitri spirt de 50 grade. De oare-ce Ungaria după datele statistice din anul 1903 are 19.885.445 să vine pe tot sufletul câte 470 litre de spirt sau 940 litre de rachiu, pe care-l beau mai cu seamă oamenii de rând, muerile, feciorii, fetele și copiii. Dar aici nu sunt socotite rachiuurile mai fine, ca: rum, licher, coniac, prune, drojdii ș. a. pe cari le beau mai cu samă domni, doamnele, coconășii, coconitele și copiii domnilor.

Afară de acestea s'a mai fabricat și bere în decursul anului 1903 într'o măsură de 1.316, 679 hectolitri aici în țară la noi, care însă nu a fost de ajuns, așa că a trebuit să mai cumpărăm (importăm) și din străinătate 250,860 de măși metrice, din care am vândut 408,607 m. m. Din beutura aceasta să vine pe cap 76-38 litre.

Vin s'a făcut în anul 1903 la noi în Ungaria 2.948,648 hectolitri, din care s'a vândut 908,053 m. m., iar de'l aduș din țări străine s'a beut 664,086 m. m., așa că și din beutura aceasta să vine pe cap câte 1550 litre.

Beuturile beute în anul 1903 și prețuite în bani fac: 186.423,183 cor. rachiu, 45.567,870 cor. berea și 174 milioane 057,500 cor. vinul, sau toate laolaltă 407.446,553 coroane. Apoi să mai zicem, că suntem săraci!

(Va urma).

Un cercular ministerial

pentru regularea împrumuturilor întabulate pe moșii.

Ministrul reg. ung. de agricultură sub Nr. 12329/905 a trimis la toate societățile economice din țară un cercular de următorul cuprins:

1. După părerea unor oameni experți s'a constatat că proprietatea de pământ în Ungaria este însărcinată cu datorii mai mari de cât prețul ei de jumătate, ceea ce pe deoparte e stricacios pentru valorisarea recoltei proprietarului, eară de altă parte împedecă adunarea de capital, îi lăncezește starea legăturii naturale dintre proprietar și proprietate.

Având în vedere că în țările din apropiere, în Austria și în Germania s'au făcut deja niște proiecte de legi cari tind a regula prin lege împrumuturile agronomice așa ca să fie ușurătoare pentru proprietari și pe urma aceasta în țările aceștea agronomice vor avea nu numai împrumuturi estine, cu dobândă mică, ci și producțiunea agronomică va fi mai mare și mai lesnicioasă decât la noi în Ungaria, mai vartos acum când și prin politică va-

mală poate urma neajunsuri atât privitor la producțiune cât și la concurență cu piețele străine.

Dl ministru pe temeiul acestor împrejurări și având în vedere că la desbaterea bugetului în anul 1904, înaltul guvern a luat oficios cauza regulării creditului agrar în programul său de lucrări, voiește să facă și din partea sa tot ce e posibil pentru dezlegarea temeinică a afacerii, mai vartos că aceasta s'a urgiat și cerut și din partea mai multor societăți.

Dl ministru e de părere că intențiunea aceasta să poate executa mai cu succes, când nu numai guvernul și legislativa, ci și cercurile sociale interesate vor lucra și vor avea cunoștința deplină despre acea intențiune.

Scopul acesta la atins foarte nimerit directorul societății agronomice ungare Stefan Bernat, în opul său »A magyar földbirtok tehermentesítése» pe românește: »Scutirea de sarcini a proprietății ungare», — și din cauza aceasta dl ministru dorește să conlucre la răspândirea acestui op interesant în cercurile cele mai largi.

A dispus deci să se trimită tuturor societăților agronomice și economice din țară, cari la rândul lor vor avea patrioatică datorință — al răspândi și al dezbate; pe baza stărilor actuale fiecare societate va face dlui ministru câte un raport practic și așa crede dl ministru, că va putea regula mai cu succes cauza creditului agrar aici în patrie.

Prețurile vitelor și scumpirea carnei.

Nui ceva plăcut pentru domni dela oraș când se scumpește carnea întruna și mai des oficianții nu capătă nici un adaus la salar din pricina aceasta, dară cu atât e mai plăcut pentru măcelarii cari pot face ceva câștig mai bunșor și pentru economii de vite cari își pot vinde vitele cu prețuri mai bune.

Anul acesta este unul dintre cei mai buni pentru proprietarii de vite, căci prețul vitelor este destul de mare și vitele binecătute. Târgurile din timpul din urmă ce sa ținut în diferitele părți ale țării arată că o păreche de boi albi frunte s'a vândut cu 650—850 cor. de mijloc 450—650 cor. O păreche de boi roșii 700—1100 cor. fruntea, și și 550—850 cor. de mijloc. O vacă cu lapte albă 200—300 cor. roșie 250—350 și măi scumpe după soi și după hrană.

Aceste prețuri să vor susține și în viitor pentru că numărul poporațiunii dela orașe crește întruna peste tot locul și orășenii peste tot fie chiar și muncitori cu ziua să hrănesc mai mult cu carne de cât cu verdețuri.

Învăţătura de aci este că economii să stăruie a ţinea vite de soiuri bune şi pentru aceasta e de lipsă să se îngrijască şi de nutreţuri multe şi altele. Luţerna şi trifoiul mazăroiul, hrişca şi ciulimacul să nu lipsească din economia bunului econom nici odată căci va avea bun profit în vite dela acelea.

De altfel este şi drept ca să lise plătească bine economilor vitele, pentru că şi ei să trudesca mult cu creşterea şi nutrirea bună a acestora; am văzut pe mulţi economi că de multe ori îşi dădeau merindea din straiţă la câte o păreche frumoasă de junci ori boi atâta îi erau de dragi. Plătească dară şi domnii dela oraş aceasta trudă a ţăranului — şi tot ce am mai dori noi — este, că şi preţurile bucatelor, să fie mai bune şi mai statornice şi să nu se schimbe după speculaţiunile de bursă ale oamenilor cu bani mulţi, ci după adevăratul înbiemânt şi căutare. Această regulare cade în sarcina legislatorilor mai mari ai ţării cari şi lucră în calea de a să face cu timpul o îmbunătăţire dorită de toţi agronomi în direcţia aceasta.

DESPRE PRUNE

Diferite întrebări ale prunelor.

Despre prepararea ţuiceii vom vorbi în alt număr.

Prepararea Merdenchiului. Merdenchiul (lictarul sau magiunul se prepară din varietăţile de prune tomatice; pentru a prepara merdenchiul se pun prunele bine coapte să fiarbă în o căldare până se terciuesc, apoi se trec conţinutul prin o sită spre a separa cojile şi sămburii cari se aruncă, iar zeama obţinută se pune din nou să fiarbă în căldare 4—5 ore până se îngroaşe bine, apoi se pune spre conservare în un vas de pământ sau putină, iar nu în un vas metalic, căci cocleşte. Pentru a prepara un bun merdenchiu se aleg prunele bine maturite, şi în timpul cât ferbe lichidul pe foc trebuie a se agita mereu spre a nu se prinde de fund căci se afumă, se prepară mult mai bine în o căldare cu dublu fund (bain-marie). Merdenchiul preparat bine este un aliment foarte igienic şi plăcut, se prepară în condiţii bune prin casele gospodăreşti, se mai prepară pentru comerţ şi se vinde cu 80—120 bani kilogramul. Ţăranii noştri nu prepară merdenchiu, deşi acesta împreună cu prunele uscate şi afumate ar fi nişte alimente foarte bune, mai ales pentru un om cumpătat ca el, ş'ar putea servi ca să'i mai varieze nutrimentul compus mai totdeauna din mămăligă cu fasole şi ceapă. Iată ce zice savantul doctor C. Istrati în scrierea sa economică şi naţională: »O pagină din istoria conţinutului a României« luând şi îndem-

nând pe ţăran: a întrebuiţa ca alimente fructele şi derivatele lor.

»Prunele, merele, perile, gutuiile uscate, povidla, vişunile şi cireşile uscate, nucile, alunile, precum şi uleiul ce se făcea din acestea din urmă erau atâtea lucruri plăcute şi nutritive, de cari dispuneau locuitorii noştri«.

Săteanul ar putea face şi avea la îndemână acest aliment mai bine ca ori-cine, având la în demână materia primă, prunele, însă nu ştie asemenea să întrebuiţeze bine în folosul său o mulţime de produse pe cari el le are cel întâiu la îndemână, cum este între altele laptele cu derivatele lui; cauza este că oameni mai luminaţi cari au fost şi sunt în contract cu săteanul, în loc să'l îndrumeze spre lucruri bune şi folositoare, caută numai să'l speculeze.

(Va urma.)

OGOARELE

Până mai acum câţi-va ani agricultorii noştri nu cunoşteau însemnătatea ogoarelor, azi însă sunt puţini care să nu fi judecat îndeajuns la foloasele lor; de aceia vedem că îndată după cârnatul sămănturilor de la câmp, sute şi mii de pluguri în toate părţile ţării nu se îndeletnicesc de cât cu făcutul ogoarelor, pentru sămănturile de toamnă.

E bine ca să se lămurească, pe deplin, foloasele ce decurg din afacerea ogoarelor, pentru a lumina şi pe cei mai îndărătnici de însemnătatea lor.

După fie care recoltă, pământul rămâne mai sărac în principii şi materii hrănitoare el să bătătoreşte, se usucă îşi perde puterea ce avea ca apa să pătrundă cu uşurinţă într'ânsul; descompunerea elementelor din care e format şi care constituiesc hrana sămănturilor viitoare, se imputăiează.

Prin afacerea ogoarelor, pământul se mărunţeşte din nou, ploaia şi gazurile din admostră, oxigenul şi acidul carbonic, pot pătrunde cu uşurinţă într'ânsul, pentru a oxida, reduce şi descompune silicatele şi substanţele humice prefecându-le în săruri, ce intră în hrana plantelor.

Săminte de burueni vor încolţi şi vor putea fi distruse cu arătura premergătoare sămănturilor.

Un pământ cu cât e mai des lucrat, cu atât se mărunţeşte mai mult, vara se încăleşte mai tare, se coace devine mar ravân, absoarbe mai multă apă, decât un altul care e bătătorit.

Miriştea şi rădăcinile cerealelor, după ce s'au îngropat în pământ, se dospesc şi se descompun, producând căldură şi gazuri, care-tinzând să iasă afară, afânează pământul.

Prin descompunerea substanţelor

organice se formează amoniacul, acidul azotic şi alte substanţe trebuincioase hranei plantelor, care parte rămân în pământ, parte se ridică în aer, parte dau naştere la noi combinaţiuni şi săruri la asea numitele *nitrate* şi *nitricafiuuni*, cari contribuiesc la frăgezimea pământului.

Pământul nu e decât un vast laborator unde procesul acestor în mulţite descompunerii şi transformări, atât de folositoare plantelor, se fac pe o scară întinsă.

După întoarcerea ogorului săminte găsim un pământ afânat şi bine pregătit, vor putea cu uşurinţă să încolţească şi să îşi învingă şi desvolte cât mai curând rădăcinile, pentru a găsi hrana de care au nevoie pentru creşterea lor.

Dacă pământul nu a fost ogorat, ci numai arat şi sămănat, acestea transformări şi descompuneri neputându-se face, el va fi cu atât mai puţin prielnic sămănturilor cu cât va fi mai sărac şi mai rău lucrat.

Iată de ce-i sfătuim pe toţi agricultorii noştri mari şi mici, ca să ia din timp măsuri pentru a face ogoarele lor la timp asigurându-şi prin această viitoare lor recolte.

Pacea ruso-japoneză.

Delegaţii conferenţei de pace au ajuns la perfectă înţelegere. Delegaţii vor lua măsurile necesare pentru elaborarea tratatului de pace.

Japonia primeşte ultimatul Rusiei: Nici o despăgubire de războiu, împărţirea insulei Sachalin fără restituirea unei sume de rescumpărare. Japonia cedează în ce priveşte extradarea vaselor de războiu internate şi în ce priveşte limitarea forţelor maritime ruseşti în Extremul Orient. Delegaţii au propus suveranilor lor imediata încheiere a unui armistiţiu.

Witte a declarat, că Rusia încheie pace demnă. Na făcut nici o concesione, care ar fi sub demnitatea ei.

Din Porstmuth se anunţă, că Japonezii sunt foarte iritaţi din cauza încheierii păcii dejositoare pentru ei.

Un membru al delegaţiunei japoneze a declarat, că poporul va ucide pe Kamura.

Japonezii conzideră aceasta numai ca un armistiţiu şi nu ca pace.

Japonezii cari să află în Porstmuth, ameninţă, că vor ucide pe Kamura şi Takahira.

În vreme ce în Rusia e bucurie: în Japonia e murmurare şi neîndestulare

mare pentru pacea făcută. E teamă, că acum și în Japonia va izbucni revoluție.

Poliția păzește pe delegații japonezi, căci să teme de un atentat.

Se mai anunță din Porstmuth, că telefonându-i-se lui Roosevelt vestea de pace, a strigat: »Bravo, minunat, veste mai îmbucurătoare de mult n'am auzit».

Din Petersburg se anunță că și în palatul Țarului e mare bucuria.

Witte declară în raportul său către Țar, că l'a surprins foarte mult învoirea lui Kamura — Nici n'a cutezat să conteze la astfel de rezultat. —

Londra, 3 Sept. »Daily Telegraph« află din Tokio, că tumulturile mulțimei contra guvernului japonez, pentru modul în care a încheiat pacea, sporesc în mod îngrijitor. În fața localurilor ministerelor mulțimea a strigat: Jos Komura! Jos guvernul! S'au spart geamurile cu aruncături de petri. Localurile publice sunt încunjurate de poliție.

NOUTĂȚI

Catedrala. Lucrările pentru terminarea bisericii catedrale decurg cu multă grabă, fiind vorba, ca prin luna Octombrie cu ajutorul lui Dumnezeu să se sfințească. Pictura din cupola principală și de sub ea, sfinții evangeliști, sunt definitiv gata. Restul se va picta deocamdată numai în mod provizoriu, până se vor aduna mijloacele necesare, ca să se facă în modul proiectat.

Știri militare. Tinerii obligați la asențare se primesc de bună voie, prezentându-se la căsarmă cu act de botez și învoirea părinților subscrisă cu 2 martori, însă netimbrate.

Expozițiunea Asociației din Sibiu, va rămânea deschisă până la 1/14 Septembrie a. c.

Dela școlăle medii gr. or. române din Brașov. (Înștiințare pentru anul viitor) Anul școlar 1905—1906 se va începe în 1. Septembrie st. vechiu 1905, Părinții cari doresc a-și da copiii la aceste școlăle, sunt poțiti a se prezenta cu fii sau cu fițele lor în cancelaria direcțiunilor respective în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v., adică 14, 15 și 16 Septembrie st. n. pentru înmatriculare. Testimoniu școlar de pe clasa precedentă au să-l prezinte toți școlarii, cari vin a se înmatricula, așadar și școlarii, cari au absolvat clasa precedentă la școlăle noastre.

În 30, 31 August și în 1 Sept. v. dela 8—12 oare a. m. și dela 3—5 oare p. m. se vor ține examenile supletorii.

Toți școlarii, cari intră în prima gimnazială sau în I. reală pot fi supuși unui

examen de primire conform normativelor existente. Examenul de primire se va ține în 31 August v. 1 și 2 Septembrie v.

Didacticii: gimnaziul inferior și școala reală este de 24 coroane pe an, ear în gimnaziul superior (I. V—VIII) de 40 coroane pe an. — Cei înmatriculați pentru prima dată mai plătesc odată pentru totdeauna taxa de primire de 8 coroane. Taxa pentru fondul de penziune este în gimnaziul superior 10 coroane, ear în gimnaziul inferior și școala reală 6 coroane (cei scutiți de didactru plătesc 1/2 din această taxă), taxa de testimoniu și de anuar e de 3 coroane (cei scutiți de didactru plătesc numai 2 coroane); ear taxa de bibliotecă este în clasele inferioare 60 bani, în cele superioare 1 coroană. (Taxa de membru la societatea de lectură a studenților este pentru cl. V și VI. gimn. 1 coroană, pentru cl. VII și VIII. gimn. 2 coroane).

Noul metropolit al Sărbției. La alegerea a doua făcută Joi pentru întregirea scaunului metropolitan al Sărbției, arhiepiscopul Dimitrie (Șabaț) a găspitat 27 voturi, față cu 11 și 1 date pentru ceilalți doi candidați. — Se scrie despre alesul că e bărbat foarte învațat și se bucură de mare popularitate la popor. E relativ tânăr încă.

Portretul Drului D. P. Barcianu. Pentru procurarea chipului în ulei al mult regretatului Dr. D. P. Barcianu pentru localul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“ au mai dăruit: Dr. Pavel Opreșă, director gimnazial în Brad, dna Eugenia Dr. Opreșă, Dr. Nicolae Oncu, directorul „Victoriei“ (Arad), Vasile Mangra vicariu episcopesc (Oradea-mare), fie-care câte 1 cor.

Mobilizarea parțială a marinei franceze. „Le Petit Journal“ spune că autoritatea maritimă din Toulon a ordonat rechemarea ofițerilor și soldaților în concediu, în scopul de a se ține la dispoziția câtorva vase de războiu.

Cutrămur de pământ la Portsmouth. Se telegrafează din Portsmouth (locul pertractărilor de pace între Rusia și Japonia), că Mercuri s'a simțit în ținuturile acelea un cutrămur de pământ foarte îngrozitor însă nu a făcut daune mari.

Dicționar român-german de Teochar Alexi, a doua edițiune prelucrată și completată, a apărut în Brașov, editura H. Zeidner. Prețul cor. ane 450.

Un atestat minunat i s'a trimis dlui Albert Müller Budapesta strada Vadász 47/G. Iată-l aci: După Dumnezeu îți mulțumesc d-tale, pentru că femeea mea în ziua în care a folosit crucea dvoastră R. B. Nr. 86967 s'a simțit mei bine și după ce a întrebuințat-o 3 săptămâni, s'a vindecat. Francisc Nagy, strugar în Arek-szalas 199. Acest

atestat ne arată, că celor, cari sufer de (podagră) gicht, reumă astmă, insomnie, epilepsie, oboseală, leșn, zgârciuri în stomach, auz slab, lipsă de apetit, inschios, precum slabrie etc. le folosește crucea dlui Albert Müller după electro-magnetică R. B. Nr. 86967.

Colorii în Prusia. Se telegrafează din Berlin că dintră bolnavi de coleră din regiunile Vistulei în Prusia vestică a murit deja și al treilea bolnav, ear în zilele acestea s'au constatat alte cinci cazuri, dintră cari patru sunt „holera asiatică“.

Recolta în România. — Din raportul ministrului român de domenii cu privire la starea recoltelor în România, se arată! Secerișul s'a terminat. Treeratul continuă în toată țara pe o scară foarte întinsă. Recolta de grâu e foarte îmbucurătoare, ea e în cantitate mai mare ca aceea din anul trecut, dar în calitate ceva mai slabă. Cu toate acestea, foșă cu grânele stăine, ocupă tot unul din cele dintăiu locuri, susține cu succes luptă de concurență. Greutatea hectolitrică a grăului e în cele mai multe județe de 72—79 kgr. dar sunt județe cum spre exemplu cele din Nordul Moldovei, unde greutatea hectolitrică este de 80—83 kgr. Mijlocia poate fi socotită de 76—77 kgr., iar producția de 11—14 hectolitri la pogon. Sămănaturile de porumb s'au mai îndreptat. Se așteaptă o recoltă de 65 la sută, care va fi suficientă pentru consumația internă și ne va da și un plus pentru export. Recolta de rapiță a fost foarte bună; orzul și ovăsul n'a corespuns însă așteptărilor noastre. Recolta viilor poate fi considerată anul acesta nu ca prea abondentă dar ca de o bună calitate. Se crede într-o producție de 1.700.000 până la 2.000.000 hect.

Al 75-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“ a solvit moștenitorilor răposatei, fostă membru al Reuniunii Maria Trifan n. Tobias, văduvă de jude r. din Baia-de-Criș, ajutoriu statuar.

Cine scapă definitiv de durerile astmatice și reumatice? Până de prezent aceste întrebări singur domnul Albert Müller (Budapesta, Vadász. u. numărul 42/G. a fost în stare să răspundă, de oare-ce rezultatul ce l-a ajuns prin crucea sa după electro-magnetică R. B. Nr. 86967 este aproape de necrezut, pentru ceea-ce din partea bolnavilor reinsănătoșiți primește multe mulțămite. O astfel de scrisoare i-a adresat dl Feit Janos cu ocaziunea anului nou din Biserica-albă:

Prea st. dle Müller!

Prind peana, ca să-ți exprim cele mai ferbinți mulțumite pentru crucea R. B. Nr. 86967 ce ai inventat, pentru-că eu prin folosirea aceleia m'am vindecat pe deplin de durerile reumatice ce mă chinuau de ani. Într'un timp zăceam în pat și nu mă puteam nici mișca; acum însă nu sunt silit să păzesc patul.

Recolta în Austria. — Ministrul de agricultură al Austriei publică un raport oficial asupra stărei recoltei, după cum era la mijlocul lunii August. Raportul constată că în Galiția, Bucovina, Austria de Sus, Austria de Jos, Carintia și Salzburg seceta a cauzat pagube, pe când în Boemia a plouat. Recolta grâului și a secărei în Austria de sus și de jos a fost mijlocie, în Boemia și Moravia sub-mijlocie și în celelalte părți satisfăcătoare, afară de Galiția și Bucovina unde în cea mai mare parte a fost mijlocie. Sămănăturile de toamnă au suferit de asemenea din cauza secetei Recolta oarzelor a fost în cea mai mare parte satisfăcătoare.

Premiare de cai de prăsilă. Comisiunea pentru promovarea prăsilii de cai în comitatul Sibiului aranjează în 12 Septembrie st. n. expoziție de cai de prăsilă, împreună cu premii în bani și diplome de onoare. Expoziția se va ține în târgul de cai cel vechiu; condițiunile admiterii la expoziție sunt următoarele: să dovedească proprietarul că animalul expus e din prăsilă proprie, ori că l-a avut în posesiune cel puțin 6 luni înainte de terminul expoziției; să fie bine nutrit și dezvoltat, etc. Premiile sunt următoarele: Pentru iepe cu mânze 7 premii (de la 20 până la 70 coroane); pentru mânze de 3 ani 6 premii (de la 20 până la 50 coroane); pentru mânzi nejugăniți și pentru mânze sub 3 ani, 6 premii (de 20 la până la 40 coroane). Apoi diplome de onoare: de aur, de argint și de bronz. Pot scoate cai la expoziție numai proprietari din comitatul Sibiului.

— **Viețdă fără sănătate** e numai un chin și de aceea să se îngrijească, să și-o păzească, ear celor ce le lipsește să caute mijloacele, ca să și-o recâștige. Cât de ușor o poți recâștiga chiar la boale lungi și învechite o dovedește mulțimea de scrisori de mulțumită, ce le capătă dl. Albert Müller din Budapesta V. Vadasz-u. 42/G. inventatorul crucii duple electro-magnetice R. B. Nr. 86967 și dintre cari publicăm următoarea: D-lui Albert Müller în Budapesta.

D-tale îți datorez cea mai mare mulțumită pentru invențiune d-tale. Am avut o durere grozavă de spinare și de cap și toate mijloacele și încercările au rămas zădarnice; numai cu ajutorul crucii duple electro-magnetice R. B. Nr. 86967 am ajuns ear la deplină sănătate. Cu distinsă stimă Stefan Haiducovici, mașinist în Esseg.

CONVOCARE.

Pe baza § lui 154 din legea comercială ungară subscrișii membrii fondatori ai noului institut industrial-economic și de credit

„INDUSTRIA“,
societate pe acții în DEVA,
în conformitate cu avizurile noastre pu-

blice și private de mult premerse, cu dragoste frățească invităm acționarii »Industriei« la

I-a adunare generală de constituire.

ce să va ține cu ajutorul bunului Dumnezeu la **1/14 Septembrie 1905, Joi după amiazi la 3 ore**, în Deva în sala festivă a primăriei.

O B I E C T E:

1. Constituirea adunării generale prin alegerea unui president ad hoc, secretar ad-hoc și a 4 bărbați de încredere, pentru controlarea afacerilor și verificarea procesului verbal.

Deschiderea adunării generale prin presidentul ad hoc. Constatarea acționarilor prezenți, a plenipotențelor, precum și suma acțiunilor, ce ei reprezintă: în scop de a statorî îndreptățirea legală, pre a lua concluze valide. Adecă cel puțin 7 acționari, reprezentând una a patra parte (250) din acțiunile societății.

2. Raportul subscrișilor membrii fondatori, pe baza cărui adunarea generală din listele de subscrie:

a) constată semnarea întregului capital social de 100,000 coroane, adecă 1000 de acții à 100 cor., precum și plățirea a 30% din capitalul social, adecă 30 cor. de acție și 2 coroane taxă de înscriere.

b) Reștul de 70% din capitalul social, adecă 70 cor. de acție e a se plăti în rate în decursul anului viitor, amăsurat dispozițiilor adunării generale și a direcțiunei.

3. Statorirea statutelor societății „**INDUSTRIA**“.

4. Deciderea constituirii firmei comerciale »Industria«, institut industrial-economic și de credit, ca societate pe acții în Deva, cu un capital social de 100,000 cor., împărțit în 1000 de acții à 100 cor. acția,

5. Designarea primei direcțiuni din partea membrilor fondatori, amăsurat §-lui 183 din legea comercială.

Alegerea prin aclamațiune ori vot nominal a unui director, cassar, comptabil și secretar din partea adunării generale, pe baza statutelor.

6. Darea de absolut membrilor fondatori, privitor la rezponzabilitatea solidară, normată în §§-ii 152 și 154 p. 5 a legii comerciale ungare.

7. Prelegere publică a membrului fondator August A. Nicoară despre:

»Probleme vechi social-economice nouele operațiuni de reformă întru ridicarea bunăstărei poporului și meseriașilor nostri, ce le va împământeni societatea »Industria«, noua bancă rurală din Deva.

8. Dispoziții, privitoare la verificarea procesului verbal, luat în adunarea generală constituantă și la înre-

gistrarea firmei comerciale „Industria“
Incheierea adunării generale.

Deva, 28. August st. n. 1905.

În numele membrilor fondatori:

August A. Nicoară, m. p.,

membu fondator inițiator al „Industriei“, propr. c. de avocat și director al „R. II. d. I.“ în Deva.

Nicolae Igna, m. p.,

membu fondator, proprietar, înt. și casar la „R. II. d. I.“ în Deva.

LOZURI

	K. f.	K. f.
Bazilika	23-50	25-50
Imprumutul Vienei	536	540
Sanatorul Reginei Elisabeta	11-50	12-50
»Jó sziv«	10-25	12-25
Crucea roșie ung.	33	35
» » Italiană	46	48
» » Astriacă	53	56
Creditul austriac	477	480
Palffy	174	184
Impr. Sârbiei	102	105

MONETELE

Galbinul austr.	11-32	11-40
» de 20 franci aur	19-08	19-12
» de 20 mărci	23-45	23-50
Bancnote Germâne	117-25	117-40
» Franceze	95-35	95-60
» Române 100 Lei	94-80	95-10
100 dollari Newyork	490	500

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 29 August. —

Incheierea la 12 ore.

Griu pe Octomvrie 1905 (100 kgr.)	15-75	15-80
Săcară pe Octomvrie	12-84	12-86
Orz pe Octomvrie	12-14	12-16
Cucuruz pe Iulie	15-36	15-38
Cucuruz nou 1906	13-36	13-38

Incheierea la 5 oare:

Griu pe Octomvrie 1905	15-70	15-72
Săcară pe „	12-80	12-82
Ovăs pe „	12-10	12-15
Cucuruz pe Iulie	16-30	16-32
Cucuruz nou 1906	13-10	13-12

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 28 August—3 Septembrie v. 1905.

Duminică	28	Beba veche. Simand. Vurmlóc.
Luni	29	Retisdorf Sékely-Kristur.
Mărti	30	Delta.
Mercuri	31	Cehul din Selagiu
Joi	1	Chich nda mare Hidekut. Pecica maghiară Sibiu Zám.
Vineri		
Sâmbătă	3	Cața Görgény Murăș-Orga.

Calendarul vechiu și nou al săptămâneli.

Dumin. a 12-a după Rusalii, ev. Mat. c. 19. g. 3. v. 1

Dum.	28	C. Moise Arapul	10	Nicol. Tol.
Luni	29	† Tăier c. S. I. B.	11	Prot.
Mărti	30	P. Alex. Ioan. Pav.	12	Macedonie
Merc.	31	Brăul Precac.	13	Matern
Joi	1	C. Simion Stălp.	14	† înălț. S. Cruci
Vineri	2	M. Mamant	15	Nicodim
Sâmb.	3	M. Antim		Ludmila

Redactor resp. V. SILIE DOMȘA protopresbiter.

ANUNT.

La tipografia noastră »Minerva«
să primește imediat

un colegător tipograf

cu experiențe în conducerea mașinilor.
Salariul va fi convenabil.

Asemenea să primește și un

ucenic

cu cel puțin 2 clase gimnaziale sau
reale, cu condiții favorabile.

Import de cafea și Tea etc.

Domnul **Romul Pascu**, comerciant în Fiume, posedă mare depozit de coloniale și fructe sudice (portocale, lămâi, mandaline). Efectuează prompt și culant tot felul de mărfuri de băcănie în pachete postale de 5 kilograme.

Asemenea exoperează comenzi de cumpărări și vânzări de produse, precum: cucuruz, grâu, mazere, linte în cantități mai mici și eu vagonul.

Informațiuni și preț-curent la cerere să trimite gratuit, alăturând o marcă de 10 fil.

Să încurajăm serios pe
neguțătorii noștri români

Pentru 5 coroane

trimite 4½ kilograme (c. a. 50 bu.) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

alec frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, reședă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII, str. Bezerédi nr. 3.

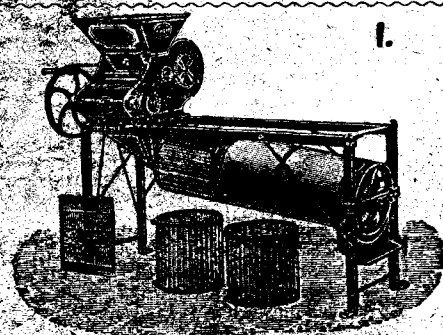
DE VÂNZARE

Casele din Orăștie în strada mare a pielarilor nr. 23 și 23^a clădite de curând, în stare deplină solidă, cu zidiri laterale economice, pivniță și grădină mărișoară de legume, sunt

de vânzare din mână liberă.

Sunt scutite și de darea statului
6 resp. 8 ani.

Doritorii să se adreseze la Administrația noastră sau la domnul Nicolae Nișoară din str. Rom-sului, la moara Kaess.

Masina de treerat.

Cu prețuri moderate.
Conced și plățirea în rate so-cotind 6% interese.
Liste speciale de prețuri servesc la ori-ce cerere.

CARL F. JICKELI în Sibiu.

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).
Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5½%.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

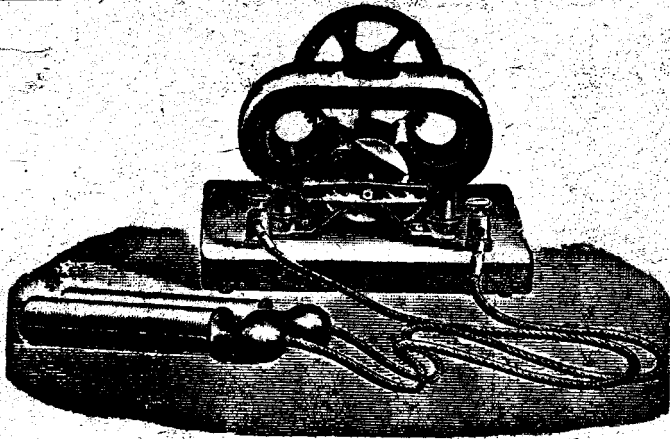
K) Finantează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

30—

Insertiuni și Reclame cu prețuri moderate să primesc la adm. revistei „BUNUL ECONOM“!

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medical se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dau sfat tuturor oamenilor de o construcție mai slabă să-și procure acest aparat, căci el conținând electricitate, întărește nervii, reînnoiește sângele, agerește simțirile, activează o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morbururi

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin întrebuințarea acestui aparat s'au vindecat nu numai podagra, reumatismul, junghiuri, histerie, asthmă în sute de cazuri, alinând toate acestea, unde măestria și dibăci medicilor fu zadarnică, dar' a ajutat la toate boalele de nervositate, dureri de cap, colică, surditură de urechi, insomniă, hypochondrie, cu deosebire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după câte-va ore o alinare miraculoasă și îndeosebi la cele mai grele morbururi femeiești aflară bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeile în stare bincuvântată. Prețul unui aparat mic complet 20 coroane. (Numai pentru cei tare simțitori). Prețul unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea suferinșilor carbicoși). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.

INTREPRISA ELECTROPHORA 34-40
Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15/E.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret

pe la gă garanție.

e a se da impreju-
vindecă boale vechi
de ani.

77-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinși, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amigeli, fuzituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, anzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa pozei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagra, ischias, udul în pat, în fluența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari privesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoare-ce »Crucea-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprățiat și cercetat. Deja estințata crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Prețul aparatului mic e 4 cor

folosibil la morbururi cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. strada Vadász 42G. colțul
strada Kálmán.

„MINERVA“ institut tipografic in Orăștie.

Efectuește ori-ce lucrări aparținătoare artei tipografice.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri estine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvară privilegiată ces. și
reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3. Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela »The Mutual« sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 11-52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

32-52